EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 17.6.2026
COM(2026) 277 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o oceni Direktive (EU) 2018/1673 o boju proti pranju denarja z uporabo kazenskega prava

{SWD(2026) 148 final}

1. UVOD

Direktivo (EU) 2018/1673 o boju proti pranju denarja z uporabo kazenskega prava (v nadaljnjem besedilu: Direktiva) sta Evropski parlament in Svet sprejela 23. oktobra 2018, veljati pa je začela 2. decembra 2018. Direktiva krepi odzive na področju odkrivanja in pregona ter pravosodja na pranje denarja, spodbuja čezmejno sodelovanje v EU in na mednarodni ravni ter dopolnjuje širši zakonodajni okvir za preprečevanje pranja denarja.

Direktiva se uporablja v 25 državah članicah ter ne zavezuje Irske in Danske. Rok za prenos v nacionalno pravo je bil 3. december 2020.

Direktiva določa minimalna pravila o dejavnostih, ki jih je treba šteti za kazniva dejanja pranja denarja v vseh državah članicah (tj. prenos ali preoblikovanje premoženja, pridobljenega s kaznivo dejavnostjo, skrivanje ali prikrivanje njegovega nezakonitega izvora ali pridobitev, posedovanje ali uporaba premoženja ob zavedanju, da je bilo pridobljeno s kaznivo dejavnostjo), ter ustrezne sankcije za taka dejanja. Direktiva določa kaznive dejavnosti, ki pomenijo predhodna kazniva dejanja za pranje denarja, tj. kazniva dejanja, iz katerih izvira oprani denar. Med novostmi, ki jih uvaja, je možnost pregona pranja denarja, ne da bi bila potrebna obsodba za predhodno kaznivo dejanje in ne da bi morali organi dokazati vse elemente predhodnega kaznivega dejanja (samostojno kaznivo dejanje pranja denarja). Omogoča tudi pregon in obsodbo zaradi dejavnosti pranja denarja, ki jih stori storilec kaznive dejavnosti, iz katere izvira premoženje (lastno pranje denarja). Direktiva vsebuje pravila za pojasnitev, katera država članica je pristojna za pregon v čezmejnih primerih. Poleg tega določa minimalna pravila o kaznih in dodatnih sankcijah, ki se uporabljajo za fizične in pravne osebe, vključno z obteževalnimi okoliščinami.

To poročilo je odgovor na zahtevo iz člena 14, drugi odstavek, Direktive, s katerim se od Evropske komisije zahteva, da Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni dodano vrednost Direktive, kar zadeva boj proti pranju denarja ter njen učinek na temeljne pravice in svoboščine.

To poročilo o oceni temelji na poročilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o prenosu v nacionalno pravo, ki se zahteva v skladu s členom 14, prvi odstavek, in v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev z Direktivo. Poročilo o prenosu v nacionalno pravo je pokazalo, da je bil prenos Direktive sicer na splošno skladen, vendar še vedno obstajajo nekatere vrzeli in nedoslednosti, kot je nepravilen prenos določb glede obteževalnih okoliščin v nekaterih državah članicah. Poročilo o prenosu v nacionalno pravo je predstavljeno v Prilogi.

Podrobne ugotovitve ocene in uporabljena metodologija so predstavljene v delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen poročilu.

Ta direktiva je del širšega nabora orodij za boj proti pridobivanju finančnih sredstev s kaznivimi dejanji, ki je, kot je poudarjeno v evropski strategiji notranje varnosti (ProtectEU), osrednji element boja proti organiziranemu kriminalu. Odvzem dobička, pridobljenega s kaznivimi dejanji, ostaja bistven za razbitje organiziranih hudodelskih združb, učinkovito izvajanje

zakonodaje EU o preprečevanju finančnega kriminala in spodbujanju povrnitve premoženja pa je v tem okviru ključni korak.

2. OZADJE

Splošni cilj Direktive je okrepiti odzive na področju pravosodja ter odkrivanja in pregona na pranje denarja v državah članicah. Čeprav so vse države članice inkriminirale pranje denarja, so obstajale pomembne razlike glede načina opredelitve kaznivega dejanja, obsega predhodnih kaznivih dejanj in ustreznih sankcij. Prejšnji okvir ni bil dovolj usklajen in celovit, zaradi česar je bil manj učinkovit, storilci kaznivih dejanj in teroristi pa so lahko izkoriščali šibkejše nacionalne sisteme. Za izpolnitev teh potreb je bil z Direktivo uveden **skupni okvir EU za inkriminacijo pranja denarja ter krepitev odzivov na področju pravosodja ter odkrivanja in pregona**. Njen splošni cilj je okrepiti ureditev EU za preprečevanje pranja denarja s kazenskim pravom.

To se kaže v posebnih ciljih:

- zagotavljanju učinkovite inkriminacije pranja denarja po vsej EU,
- uvedbi jasnih in enotnih opredelitev predhodnih kaznivih dejanj,
- vzpostavitvi doslednih in sorazmernih kazni in sankcij,
- krepitvi sodelovanja in izmenjave informacij med državami članicami.

Pričakovani učinki Direktive so:

- učinkovitejše preiskovanje in pregon storilcev pranja denarja s sprejetjem usklajenih kaznivih dejanj, kazni in sankcij,
- povečana zaščita državljanov EU in notranjega trga pred grožnjami organiziranega kriminala in financiranja terorizma z zagotavljanjem učinkovitih orodij, ki organom omogočajo preiskovanje pranja denarja in privedbo storilcev pred sodišče, tudi pravnih oseb,
- učinkovitejše in bolj usklajeno čezmejno ukrepanje proti pranju denarja z okrepljenim sodelovanjem in izmenjavo informacij med državami članicami,
- učinkovitejša preiskovalna orodja, ki so organom na voljo pri preiskavah pranja denarja,
- ukrepi za okrepitev odvzema z izboljšanjem sledenja, začasnega zavarovanja in odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji pranja denarja.

To poročilo o oceni zajema zakonodajno in praktično uporabo Direktive, analizirano z vidika uspešnosti, učinkovitosti, skladnosti, dodane vrednosti EU in ustreznosti v skladu z načeli boljšega pravnega urejanja ter njenega učinka na temeljne pravice in svoboščine, kot je zahtevano v členu 14, drugi odstavek, Direktive. Poročilo o oceni vsebuje tudi sklepe in konkretna priporočila za prihodnje ukrepe.

Ocena je bila opravljena s podporo zunanje študije[1], ki je vključevala teoretične raziskave, razgovore, ciljno usmerjena posvetovanja, ankete itd. Opravljena so bila posvetovanja s širokim naborom deležnikov, vključno z agencijami in organi EU, pravosodnimi organi, organi odkrivanja in pregona, uradi za odvzem premoženjske koristi, finančnoobveščevalnimi enotami, pravnimi strokovnjaki, nevladnimi organizacijami, možganskimi trusti in akademskimi institucijami. Ocena zajema obdobje od leta 2018 do leta 2025.

3. GLAVNE UGOTOVITVE

V tem oddelku so predstavljeni rezultati ocene glede uspešnosti, učinkovitosti, skladnosti, dodane vrednosti EU in ustreznosti Direktive. Poleg tega so predstavljeni rezultati ocene glede učinka Direktive na temeljne pravice in svoboščine, kot je to izrecno zahtevano v členu 14, drugi odstavek, Direktive.

3.1. Uspešnost

Glede **uspešnosti** je ocena pokazala, da je **Direktiva znatno prispevala k uskladitvi kaznivih dejanj pranja denarja in kazni v državah članicah** ter zagotovila nova orodja za strokovnjake v boju proti pranju denarja. Z zagotavljanjem inkriminacije vseh ustreznih metod pranja denarja iz širokega nabora kaznivih dejanj, s katerimi se ustvarja dobiček, Direktiva organom omogoča učinkovitejše preiskovanje in pregon vseh ustreznih dejavnosti, ki se izvajajo za pranje nezakonitega denarja. **Uvedba novosti, kot sta samostojno kaznivo dejanje pranja denarja in lastno pranje denarja**, je bila v tem smislu še zlasti pomembna: taka ravnanja se zdaj lahko preganjajo v vseh državah članicah.

V zvezi s tem so pravosodni organi ter organi odkrivanja in pregona poudarili jasne koristi, zlasti odpravo potrebe po dokazovanju predhodnega kaznivega dejanja pri pregonu pranja denarja, kar je olajšalo sodne postopke. Pravosodni organi so poudarili tudi večji doseg pregona z uvedbo kaznivega dejanja lastnega pranja denarja. Te spremembe so po mnenju pravosodnih organov ter organov odkrivanja in pregona privedle tudi do **večjega odvračilnega učinka** zakonodaje o pranju denarja.

Možnosti za pregon pravnih oseb in uporabo višjih kazni v primerih, ko kaznivo dejanje pranja denarja stori pooblaščeni subjekt[2], organom omogočajo učinkovitejše spopadanje z zapletenimi shemami, ki jih vzpostavijo storilci kaznivih dejanj za prikrivanje svojih nezakonitih koristi, s čimer **se povečuje zaščita notranjega trga** pred grožnjami organiziranega kriminala in financiranja terorizma, strokovnjaki pa poudarjajo odvračilni učinek neodvisnega kazenskega pregona pravnih oseb, ločeno od fizičnih oseb, ter obteževalnih okoliščin na splošno.

Še en vidik, zaradi katerega se je povečala uspešnost v boju proti pranju denarja, je **razširitev preiskovalnih orodij**, ki so na voljo za preiskovanje kaznivih dejanj pranja denarja. Deležniki so poročali, da se je zaradi obveznosti iz Direktive, da se za preiskave pranja denarja omogoči

[1] Povezava do študije (objava je v pripravi, dodana bo po posvetovanju med službami).

[2] Glej zlasti člen 2(1) Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (UL L 141, 5.6.2015, str. 73), zadnja prečiščena različica je na voljo na povezavi: EUR-Lex – 02015L0849-20241230 – SL – EUR-Lex.

uporaba preiskovalnih tehnik, ki se uporabljajo v primerih organiziranega kriminala, ter zvišanja najvišjih kazni olajšal dostop do specializiranih orodij, kot je prestrezanje komunikacij. To omogoča sledenje finančnim tokovom, organom pa, da zbirajo dodatne dokaze, s čimer se krepi njihova zmogljivost za odkrivanje in razbitje kriminalnih mrež in njihovih financ, s tem pa se povečuje **zaščita državljanov EU** pred grožnjo organiziranega kriminala.

Poleg tega je Direktiva zaradi bolj usklajenih kaznivih dejanj pranja denarja po vsej EU in jasnejših pravil, ki opredeljujejo državo, pristojno za vodenje preiskave in pregona določene zadeve, po mnenju pravosodnih organov in nekaterih organov odkrivanja in pregona na splošno prispevala k **učinkovitejšemu in bolj usklajenemu čezmejnemu ukrepanju** proti pranju denarja. Na splošno je Direktiva s približevanjem pravnih okvirov organom iz različnih držav članic omogočila enotnost in povezovanje: čim bolj so si kazniva dejanja in kazni med jurisdikcijami podobni, tem lažje je čezmejno sodelovanje in priznavanje sodb iz druge države članice.

Kljub temu pa **na uspešnost Direktive v določenem obsegu vplivajo** številni **izzivi**.

Eden od izzivov se nanaša na nedosledno razlago in uporabo **samostojnega kaznivega dejanja pranja denarja** v državah članicah, kar povzroča pravno negotovost in težave med preiskavami in pregonom. Obseg, v katerem je treba dokazati predhodno kaznivo dejanje, se med državami članicami zelo razlikuje: v nekaterih državah morajo organi le dokazati obstoj predhodne kaznive dejavnosti, iz katere izvira oprano premoženje, medtem ko morajo v drugih jasno opredeliti predhodno kaznivo dejanje ter v nekaterih primerih celo določiti kraj in čas kaznivega dejanja (glej tudi strani 3 in 4 poročila o prenosu v nacionalno pravo). Zato se uspešnost Direktive pri olajševanju pregona samostojnega kaznivega dejanja pranja denarja po EU razlikuje: to je posledica nejasnega besedila Direktive, ki omogoča tako širok nabor ukrepov za prenos v nacionalno pravo.
Poleg tega obstajajo različne razlage v jurisdikcijah držav članic glede **premoženja, ki je lahko predmet pranja denarja**. Čeprav ima Direktiva vseobsegajočo opredelitev premoženja, da bi zajela vse vrste dejavnosti pranja denarja, zakonodaja nekaterih držav članic prihranjenih izdatkov (kot so davki, ki niso bili plačani zaradi storitve davčnega kaznivega dejanja) ne šteje za premoženje, ki ga je mogoče oprati. Menijo, da je lahko predmet kaznivega dejanja pranja denarja le premoženje, ki pomeni pozitivno povečanje sredstev osebe, npr. denar, pridobljen s kaznivim dejanjem nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami ali z davčno olajšavo. Te države iz obsega premoženja izključujejo denar, ki je bil prihranjen z nezakonitim neplačilom davka na dodano vrednost. To predstavlja precejšnjo vrzel glede na vpliv goljufij na področju DDV na javne proračune, ki po podatkih Europola[3] in Evropskega javnega tožilstva[4] davčne organe vsako leto stanejo več deset milijard eurov.

[3] https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.

[4] Evropsko javno tožilstvo je v svojem letnem poročilu za leto 2024 poudarilo, da goljufije na področju DDV predstavljajo več kot 53 % skupne ocenjene škode, ki je predmet preiskave, pri čemer je ocenjena škoda 13,15 milijarde EUR, https://www.eppo.europa.eu/assets/annual-report-2024/pdfs/EPPO_Annual_Report_2024_en.pdf.

Poleg tega je treba opozoriti, da je bila določba o določitvi **pristojnosti za kazniva dejanja pranja denarja**, zlasti v primeru v skladu s **členom 10(1), točka (b)**, ko je storilec državljan države članice, prenesena različno, zlasti v zvezi z zahtevo glede **dvojne kaznivosti**[5].

Posebno področje, na katerem ocena ni prinesla ugotovitev glede uspešnosti, je pričakovani vpliv na krepitev ukrepov odvzema, predvsem zaradi dolgotrajnosti kazenskih postopkov in posledično nezadostnih podatkov. Poleg tega je treba opozoriti, da se Direktiva v členu 9 nanaša le na uporabo Direktive 2014/42/EU o odvzemu, ki je bila leta 2024 nadomeščena z novo direktivo o povrnitvi in odvzemu premoženja. Zato je mogoče take vidike analizirati le v oceni zadnjenavedenega instrumenta, ki jo mora Komisija predložiti Evropskemu parlamentu in Svetu do 24. novembra 2031.

3.2. Učinkovitost

V zvezi z **učinkovitostjo** je ocena stroškov in koristi glede na dolgotrajnost kazenskih postopkov v primerih pranja denarja lahko le predhodna. Zato bo celoten učinek Direktive v kvantitativnem smislu (število pregonov in obsodb, obseg začasno zavarovanih in odvzetih sredstev v teh primerih pranja denarja) viden šele v prihodnjih letih.

Mnenja deležnikov so bila mešana (nekateri so izrazili nevtralnost, drugi pa so imeli različna mnenja glede tega, ali koristi Direktive presegajo z njo povezane stroške), zaradi pomanjkanja sporočenih podatkov pa ni bilo mogoče izvesti celovite ocene stroškov, tako denarnih kot tudi v smislu upravnega bremena, glede na rezultate, kot so število pregonov in obsodb ter s tem povezan obseg začasno zavarovanih in odvzetih sredstev v teh primerih pranja denarja. Vsekakor je večina držav članic, ki so sodelovale v dejavnostih posvetovanja, poročala o ničelnih ali minimalnih stroških izvajanja in upravnem bremenu. To odraža naravo Direktive, ki v bistvu zahteva spremembe kazenskega zakonika ali zakonika o kazenskem postopku držav članic, take spremembe nacionalne zakonodaje pa pomenijo le omejene dodatne stroške. Nekateri dodatni stroški, ki nastanejo zaradi Direktive, so stroški usposabljanj za pravosodne organe ter organe odkrivanja in pregona, zlasti v zvezi s preiskovanjem in pregonom novih oblik pranja denarja, uvedenih z Direktivo. Deležniki na splošno navajajo, da je Direktiva organom zagotovila nova orodja za učinkovitejše preiskovanje in pregon kaznivih dejanj pranja denarja, stroški izvajanja pa so po poročanju omejeni, kar kaže na splošen pozitiven učinek v smislu učinkovitosti.

3.3. Notranja in zunanja skladnost

V zvezi z **notranjo skladnostjo** ocena kaže, da se različni deli Direktive dobro povezujejo pri doseganju njenih ciljev in da med različnimi določbami Direktive ni protislovij.

Zunanja skladnost zajema mednarodno raven in tudi raven EU.

[5] To je načelo, po katerem je pristojnost mogoče določiti le, če je zadevno dejanje kaznivo tako v državi, v kateri se preganja, kot tudi v državi, v kateri je bilo storjeno.

V oceni je ugotovljeno, da Direktiva na **mednarodni** ravni **ni v celoti usklajena z Varšavsko konvencijo Sveta Evrope**[6], ki vsebuje pravila o inkriminaciji pranja denarja, ki v veliki meri urejajo zadeve, zajete v tej direktivi. EU je Konvencijo podpisala leta 2009, vendar je še ni ratificirala. Natančneje, člen 2, točka 1, Direktive omejuje obseg predhodnih kaznivih dejanj v primerjavi z Varšavsko konvencijo, kar je možnost, ki jo Konvencija dovoljuje. Komisija namerava sprejeti predlog sklepa Sveta, ki bo EU omogočil ratifikacijo Varšavske konvencije, in bi lahko to vprašanje obravnavala v navedenem okviru.

Na **ravni EU** je Direktiva **skladna z drugimi zakonodajnimi instrumenti na tem področju**. Kot je priznano v evropski strategiji notranje varnosti (ProtectEU)[7], je EU okrepila svoja prizadevanja z novimi pravili o preprečevanju pranja denarja, vključno z ustanovitvijo organa EU za preprečevanje pranja denarja, ter z novo direktivo o povrnitvi in odvzemu premoženja, ki je ključna za boj proti finančnim motivom organiziranega kriminala, hitro začasno zavarovanje nezakonitih sredstev in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem. Tak razvoj je v skladu z okrepljenim kazenskopravnim odzivom na pranje denarja, uvedenim z Direktivo.

Kljub temu so v Direktivi v primerjavi z najnovejšimi direktivami s področja kazenskega prava, na primer o okoljski kriminaliteti ali kršitvah omejevalnih ukrepov, nekatere vrzeli glede uporabe dodatnih kazni za fizične osebe in sankcij za pravne osebe.

Direktiva glede **uporabe dodatnih kazni za fizične osebe** od držav članic zahteva, da poleg kazni zapora uvedejo dodatne sankcije ali ukrepe proti storilcem pranja denarja, pri tem pa ne določa vrste ukrepov, kar povzroča razlike pri prenosu v nacionalno pravo. Nasprotno pa so v novejših kazenskopravnih instrumentih EU izrecno navedeni možni ukrepi, ki jih lahko države članice uporabijo proti fizičnim osebam, kot so globe, izključitev iz financiranja in javnih razpisov, odvzem dovoljenj ali začasna prepoved kandidiranja za javno funkcijo.

Podobno vprašanje se pojavlja v zvezi s **sankcijami za pravne osebe**. Direktiva od držav članic zahteva, da določijo kazenske ali nekazenske globe, in vključuje seznam morebitnih dodatnih sankcij, ki so zgolj neobvezne in niso dovolj podrobno opredeljene. Čeprav to državam članicam zagotavlja potrebno prožnost, pa je v nasprotju z najnovejšo kazensko zakonodajo, ki določa najnižjo raven najvišjih glob za vsa kazniva dejanja, pri čemer se ta izračuna bodisi na podlagi deleža svetovnega prometa pravne osebe bodisi na podlagi fiksnega zneska[8].

3.4. Dodana vrednost EU

[6] Konvencija Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (CETS št. 198).

[7] EUR-Lex – 52025DC0148 – SL – EUR-Lex.

[8] Na primer, Direktiva (EU) 2024/1203 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o kazenskopravnem varstvu okolja države članice zavezuje, da v primeru določenih kaznivih dejanj predvidijo denarne kazni za pravne osebe. Poleg tega določa, da je najvišja raven teh denarnih kazni vsaj 5 % ali pavšalni znesek 40 000 000 EUR za nekatera kazniva dejanja, povezana z onesnaževanjem okolja, in 3 % ali 24 000 000 EUR za druga kazniva dejanja, kot je trgovina s prostoživečimi vrstami.

Izvajanje Direktive ima v smislu **dodane vrednosti EU pozitivne koristi**, ki izhajajo iz zakonodajnih ukrepov na ravni EU in ki jih posamezne države članice verjetno ne bi mogle doseči same. Direktiva je ustvarila **bolj homogeno izhodišče za boj proti pranju denarja po vsej EU**, kar deležniki s področja pravosodja ter odkrivanja in pregona ocenjujejo kot pozitivno, saj prispeva k večji pravni doslednosti in olajšuje čezmejno sodelovanje. Vendar pa zgoraj navedene razlike pri opredelitvi in pregonu kaznivih dejanj pranja denarja, zlasti glede samostojnega kaznivega dejanja pranja denarja, ter različna uporaba neobveznih določb (diskrecijskih klavzul) glede kazni za fizične in pravne osebe kažejo, da še vedno obstaja možnost za nadaljnjo uskladitev na ravni EU.

3.5. Ustreznost

Cilji in ukrepi Direktive so še vedno ustrezni glede na izzive na področju pranja denarja in organiziranega kriminala: glede na Europolovo oceno ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala za leto 2025 ima pranje denarja še naprej ključno vlogo pri omogočanju storilcem kaznivih dejanj, da se okoristijo z nezakonitimi dejavnostmi, in je hrbtenica organiziranega kriminala[9]. Poleg tega načini delovanja pri pranju denarja pogosto vključujejo več transakcij v različnih jurisdikcijah zunaj EU, pri čemer se izkoriščajo regulativne razlike in ustvarja zapletena sled, ki otežuje finančne preiskave, zato je usklajen kazenski odziv v vseh državah članicah še pomembnejši kot kdaj koli prej. Hkrati po podatkih Europola digitalne platforme vse bolj olajšujejo pranje denarja, nastajajoče tehnologije pa ga še krepijo[10]. Tehnološko nevtralna narava Direktive omogoča prilagoditev kazenskopravnega odziva takemu razvoju, s tem pa se zagotovi, da Direktiva ostaja ustrezna ne glede na tehnološki razvoj.

3.6. Učinki na temeljne pravice in svoboščine

Organi držav članic ter organi EU in mednarodni organi na splošno menijo, da je Direktiva skladna s standardi temeljnih pravic, vključno z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, ali pa so poročali, da podatki niso na voljo. Drugi deležniki, zlasti nevladne organizacije, možganski trusti in akademski krogi, so izrazili pomisleke glede morebitnega učinka na varstvo domneve nedolžnosti pri uporabi samostojnega kaznivega dejanja pranja denarja in načelo prepovedi ponovnega sojenja o isti stvari (načelo *ne bis in idem*) v primerih lastnega pranja denarja[11], pa tudi glede jasnosti opredelitve kaznivih dejanj in kazni in/ali sorazmernosti kazni, zlasti kadar je predhodno kaznivo dejanje prekršek.

Na splošno je na podlagi povratnih informacij večine deležnikov mogoče sklepati, da je ubeseditev kaznivih dejanj pranja denarja jasna, natančna in predvidljiva ter da so kazni ustrezne in sorazmerne z resnostjo teh kaznivih dejanj. Temeljne pravice se zagotavljajo s pravili iz šestih direktiv EU o procesnih pravicah, Listine in Evropske konvencije o človekovih pravicah ter splošnimi načeli kazenskega prava. Poleg tega uporabo nacionalnih pravil, s

[9] europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.
[10] Prav tam.
[11] Tako kot pri lastnem pranju denarja razlikovanje med predhodnim kaznivim dejanjem in kaznivim dejanjem pranja denarja pogosto ni jasno opredeljeno, zato obstaja tveganje dvojnega kaznovanja za isto dejanje, če je izrečena obsodba za predhodno kaznivo dejanje in kaznivo dejanje pranja denarja.

katerimi je prenesena Direktiva, nadzorujejo nacionalna sodišča, ki morajo zagotoviti njihovo skladnost s temeljnimi pravicami in svoboščinami.

4. SKLEPI IN PRIDOBLJENA SPOZNANJA

Za Direktivo se šteje, da je v veliki meri dosegla svoje cilje, saj je okrepila zmogljivost pristojnih organov za preiskovanje in pregon pranja denarja z okrepljenimi kaznivimi dejanji in kaznimi ter olajšala čezmejne preiskave, ne da bi povzročila znatne dodatne stroške ali negativno vplivala na temeljne pravice. Kljub temu nekateri izzivi ostajajo, zlasti glede povečanja uspešnosti in skladnosti nekaterih njenih določb z drugimi instrumenti EU.

Poleg tega bo glede na dolgotrajnost kazenskih postopkov celoten učinek Direktive viden šele v prihodnjih letih. Zato je pomembno, da Komisija še naprej spremlja učinke Direktive, tudi na temeljne pravice in svoboščine.

V oceni je bila opredeljena vrsta pridobljenih spoznanj, ki bi jih države članice morda želele upoštevati pri prenosu in izvajanju Direktive.

- **Večja jasnost glede samostojnega kaznivega dejanja pranja denarja**

Za zagotovitev, da organom ne bi bilo treba v bistvu dokazovati vseh elementov predhodnega kaznivega dejanja, bi bilo treba pojasniti **zahteve, potrebne za ugotovitev predhodnega kaznivega dejanja ali nezakonitega izvora opranega premoženja**, s čimer bi se spodbujala enotna uporaba samostojnega kaznivega dejanja pranja denarja ter olajšala preiskovanje in pregon pranja denarja v državah članicah EU.

- **Ocena najnižjih najvišjih ravni kazni in sankcij za fizične in pravne osebe ter določitev dodatnih kazni in ukrepov**

Uskladitev določb o kaznih in sankcijah za fizične in pravne osebe z novo sprejeto kazensko zakonodajo EU, kot sta Direktiva (EU) 2024/1203 o kazenskopravnem varstvu okolja in Direktiva (EU) 2024/1226 o kršitvi omejevalnih ukrepov Unije, bi zagotovila večjo skladnost. To bi moralo vključevati določitev vrste dodatnih kazni ali ukrepov, ki jih lahko države članice poleg kazni zapora naložijo storilcem pranja denarja, ter določitev posebnih sankcij za pravne osebe, zlasti najnižje najvišje ravni glob, ki se izračuna bodisi na podlagi skupnega svetovnega prometa pravne osebe bodisi na podlagi fiksnih zneskov. S tem bi se zagotovili enaki pogoji v vseh državah članicah in okrepil odvračilni učinek sankcij za kazniva dejanja pranja denarja.

- **Izpopolnitev opredelitve premoženja**

Pojem „premoženje“ bi bilo treba natančneje opredeliti, da bi bolj izrecno zajemal vse možne oblike nezakonitih koristi, vključno z neposredno premoženjsko koristjo, prihranki pri stroških, ki izhajajo iz davčnih kaznivih dejanj, in posredno premoženjsko koristjo, pridobljeno s kaznivimi dejavnostmi.

- **Uskladitev z mednarodnimi instrumenti**

Zagotovitev usklajenosti med Direktivo in Varšavsko konvencijo bi povečala skladnost med tema instrumentoma.

- **Spremljanje učinkov Direktive**

Komisija bo pri spremljanju učinkov Direktive še naprej sodelovala z ustreznimi deležniki prek forumov, kot so strokovna skupina Komisije za kazenskopravno politiko EU, operativna mreža finančnih preiskovalcev za boj proti pranju denarja (AMON), Evropska večdisciplinarna platforma proti grožnjam kriminala (EMPACT), nova mreža za sodelovanje na področju povrnitve in odvzema sredstev, Camdenska meddržavna mreža uradov za odvzem premoženjske koristi (CARIN), Eurojustova pravosodna tematska skupina za področje pranja denarja in povrnitve premoženja ter evropska pravosodna mreža za organizirani kriminal.

Komisija bo nadaljevala dialog z državami članicami in vsemi deležniki, da bi zagotovila, da je kazenskopravni odziv na pranje denarja učinkovit, v skladu s politikami EU na tem področju in posodobljen, ob upoštevanju spreminjajočih se trendov in načinov delovanja hudodelskih združb na finančnem področju.

Ta priporočila so pomemben prispevek k prizadevanjem na ravni EU za spodbujanje pristopa sledenja denarju kot bistvenega elementa boja proti organiziranemu kriminalu, tj. področja, ki je v strategiji ProtectEU poudarjeno kot ključno za zagotovitev močnega pravosodnega odziva na najnevarnejše kriminalne mreže.